

Ministerieel besluit tot bescherming als monument van Villa 't Bellenhof met tuin in Antwerpen (Ekeren)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, 1, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 12.3.1, laatst gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2014;

Gelet op het ministerieel besluit van 19 december 2014 tot vaststelling van een ontwerp van lijst van de als monument te beschermen Villa 't Bellenhof met tuin in Antwerpen (Ekeren);

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed en gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed van 20 augustus 2015,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten:

Wegens de historische en de sociaal-culturele waarde als monument:
Villa 't Bellenhof met tuin, gelegen in
Antwerpen (Ekeren), Bist 52
bekend ten kadaster:
Antwerpen, 35ste afdeling, sectie F, perceelnummers 137P3 en 137R3
zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

Villa 't Bellenhof is een buitenverblijf in eclectische stijl, dat rond 1898 gebouwd werd voor Albert Bellens-Peeters, een koperslager uit Antwerpen. De villa is één van de oudste particuliere

buitenverblijven die in Sint-Mariaburg in Ekeren werden gebouwd. De villa is hiermee een materiële getuige van de nieuwe woonidealen die eind 19de eeuw in België onder de naam 'cité-jardin' ontstonden als een interpretatie van de Engelse tuinwijkgedachte. Villa 't Bellenhof refereert als eind-19de-eeuwse tuinwijkvilla aan de beginfase waarin het heide- en bosgebied in Ekeren maatschappelijk van belang werd als exclusief kader voor vakantieverblijf en recreatie in de rand rond Antwerpen.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde:

Villa 't Bellenhof bekleedt een bijzondere plaats binnen de architectuurgeschiedenis van Sint-Mariaburg, de bekende tuinwijk ten noorden van Antwerpen. De ontwerpers van Villa 't Bellenhof pasten bij de bouw in 1898 de behoudsgezinde bouwregels van maatschappij Antverpia toe, maar voegden daar bij de verbouwing van 1902 de meer vernieuwende tendensen uit de architectuur aan toe. De eclectische villa kreeg een uitbreiding in zuivere art nouveau, wat in een zeer geslaagd geheel resulteerde. Villa 't Bellenhof is daardoor een representatieve, herkenbare getuige van de veranderende architectuuridealen in de Belle Epoque.

De geslaagde symbiose van twee bouwfases is duidelijk af te lezen. Het exterieur van Villa 't Bellenhof is getypeerd door de rode baksteenbouw met speklagen, een hoek- en daktoren, verzorgd houtwerk met fijne roedeverdeling voor vensters, deuren en erkers, voor de overkragende kroonlijsten, dakvensters en balkons. De verbouwing van 1902 voegde daar zeer verfijnd houtwerk aan toe in art-nouveaustijl. De kamers uit 1898, kregen een kwalitatieve eclectische interieurafwerking volgens de conventionele stijldiomen, met een eetkamer in neo-Vlaamse renaissance en een rookkamer en zomersalon in neoclassicistische stijl. Bij de verbouwing in 1902 kregen het salon aan straatkant en de inkomhal een vooruitstrevend art-nouveau-interieur, waarin een verfijnde afwerking van het houtwerk en van het hang- en sluitwerk centraal staat. Het vrije karakter van de plattegrond sluit aan bij de toen nieuwe architectuurconcepten.

De grote, gaaf bewaarde siertuin maakt inherent deel uit van het concept van Villa 't Bellenhof. De siertuin met aanleg in landschappelijke stijl, met omringende hoogstammen en heesters, grasperken met wandelpaden, glori tte op rotsverhoging met vijver, bijgebouwen, tuinbeeld, waterbekkens en waterput, sluit stilistisch perfect aan bij de pittoreske architectuur van het buitenverblijf. In de doorgaans sterk verkavelde villawijken rond de Vlaamse steden, zijn dergelijke grote siertuinen een zeldzaamheid geworden.

De glori tte met rotspartij en ingewerkte vijver vormt het centrum van de villatuin. Het is een zeer uitzonderlijk voorbeeld van een zeldzaam wordend type tuinpaviljoen, hier bewaard in een complete en ongewijzigde context. Schapenstal en duivenhok, opgetrokken in 1903 in een pittoreske bouwstijl, zijn representatieve elementen in een Belle Epoque villatuin en zorgen samen met de sierelementen in de tuin voor een authentieke en uitzonderlijk compleet bewaarde context voor de villa.

Villa 't Bellenhof neemt samen met de naastgelegen Villa Les Rochers een prominente plaats in binnen Sint-Mariaburg. Ze zijn een zeer herkenbare, representatieve getuige van het ideaal van een tuinwijk in de Belle Epoque in Vlaanderen.

Sociaal-culturele waarde:

De in pittoreske stijl ontworpen Villa 't Bellenhof, omgeven door een grote tuin met sierelementen en bijgebouwen, vormt een representatieve illustratie van de woon- en leefcultuur van de gegoede

burgers in de Belle Epoque, die de zomermaanden in familieverband doorbrachten in de groene gebieden buiten de stad.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De voorschriften bepaald in hoofdstuk 6 van het Onroenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en hoofdstuk 6 van het Onroenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.

Brussel,

14 DEC. 2015

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized, cursive name that appears to be 'Geert Bourgeois'. The signature is written above a horizontal line.

Geert BOURGEOIS

